

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Sokol, Rudolf Mosse, A. Opeltke,
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Lombner, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoiașă.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” ieșe în săptămână.

Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din arară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu anul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 79.

Brașov, Luni-Marți, 11 (23) Aprilie

1895.

Nunciul Agliardi și Banffy.

Brașov, 10 Aprilie v. 1895.

Mult s'au făcut cu vizita ministrului-președinte Banffy la nunciul papal Agliardi.

Era lucru firesc, ca primul ministru-unguresc, umblând pe la Viena, să facă o vizită de curtoasiă trimisului Papei, cu care guvernul din Pesta este nevoit a comunica adeseori în afaceri bisericești și cu care tocmai în momentele de față trebuie să dorască a susține, pe cât numai se poate, bune relațiuni. Dér se vede, că br. Banffy nu s'a mulțumit numai cu o simplă vizită de etichetă, ci, precum însuși s'a lăudat față cu un diarist vienes, a făcut și puțină politică cu nunciul papal, ba chiar s'a luat în apărare „vađa și drepturile” Ungariei față cu pretenșiunile Curiei romane.

Precum susține amintitul diarist german, Banffy s'a declarat nunciului, că unii prelați folosesc politica bisericească în interesul politicii de naționalitate și s'a adaus: „Aici sunt de exemplu Valahii. Mare parte din ei sunt greco-catolici și sunt dependenți de Roma. De sine se înțelege, că statul ungar nu poate suferi între prelații săi bisericești astfel de omeni, cari au luat poziția în contra statului ungar... Statul ungar nu poate face în punctul acesta nici o concesie”.

E învederat, că Banffy a făcut printr'asta alusiune la conflictul, ce s'a iscat între guvernul ungueresc și Curia romană din incidentul ocupării scaunului episcopesc al Lugoșului.

Scim, că încă cu vre-o două luni înainte de asta foile ungueresci aduseseră scirea, că în locul episcopului Mihalyi, actualul Metropolit, va fi numit la Lugoș ca episcop deputatul Silviu Rezei. Se vede, că guvernul într'adevăr a făcut întrebare la Roma cu privire la intențio-

nata numire a lui Rezei, dér de-acolo a primit un refuz, ceea ce a provocat conflictul atins de br. Banffy în convorbirea sa cu nunciul.

Décă Curia romană, ceea ce credem, a făcut obiecțiunile sale contra numirei amintitului deputat și mameluc al guvernului, ea va fi avut cauzele ei speciale și aceste cauze pôte să nici nu privescă de loc calitatea de „patriot” a „deputatului” Rezei, ci numai calitățile „preotului catolic” Rezei.

Etă ce scrie chiar o foiă maghiară, „Budapesti Hirlop”, privitor la afacerea cu Rezei:

„Așa-déră necazul Ungariei este, că Silviu Rezei n'a putut fi episcop la Lugoș. Sântul scaun a putut să aibă alte excepțiuni față cu Silviu Rezei — nu în contra numirei sale, căci aici n'are să se amestece Roma, ci în contra preconișării sale ca episcop, — decât împrejurarea, că Rezei e membrul cel mai fidel al partidei liberale și acel preot catolic, căruia i s'a permis ca să voteze în contra proiectelor de lege bisericești-politice, când ei avură 126 voturi majoritate, și totuși să pôtă rămâne în partida liberală. Și acum Rezei a devenit om renunțat, — ceea ce n'a fost nici-o dată — precum a devenit renunțat vameșul Schnäbele la granița franceză, pe care l'au prins Germanii și din pricina căruia era p'aci să isbucnescă război între Franța și Germania. Așa făcând Banffy când, din cauza acestui mameluc al lui, a esplicat nunciului papal, că nu se pot uni drepturile și pretenșiunile patriotice ale Ungariei cu pretenșiunile și politica de naționalitate a Papei dela Roma. Totuși puternic om este Banffy acesta!”

Ironia, ce se cuprinde în rëndurile acestea, este foarte mușcătoare, pentru d-l Rezei nu mai puțin ca pentru stăpânul său protector, și caracterizează de minune procederea guvernului, care nu ține seamă, decât

numai de interesul lui mârșav de-a avé o creatură a lui în fruntea episcopiei Lugoșului, ér de interesele credinșilor și ale dieceșei însăși puțin îi pasă.

Nunciul Agliardi a răspuns la vizita, ce i s'a făcut, cu aceeași politeță. Mergând la Pesta, el a întors vizita lui Banffy, dér n'a întârziat de-a vizita și pe conții Ferdinand Zichy și Iuliu Szapary. De aici se pôte conchide, că nu e tocmai așa de indiferent în ale politicii, cum vor să-l prezente unii, deși nu va merge așa departe, ca să vré a se amesteca în afacerile interne ale Ungariei, cum îl acasă alții.

Nu scim, decât și întru cât vré să facă politică nunciul papal, vedem însă, că ministrul-președinte Banffy face politică mare cu casul Rezei și umblă în tot chipul să forțeze numirea lui.

În fața acestei aparițiuni este foarte justificată îngrijirea, ce-o arată foiă bisericească din Blașiu, care dăce, că numirea d-lui Rezei ca episcop al Lugoșului ar fi o grea lovitură și o mare primejdie pentru biserica română unită.

Monarhul și atentatul din Buda. „Hamburger Nachrichten”, organ inspirat de Bismarck, scrie următoarele: Ministrul-președinte Banffy, cu ocazia ultimei sale prețeri în Viena, a raportat monarhului despre situațiunea din Ungaria, amintind și de atentatul săvârșit contra monumentului Henzi. La acesta monarhul — dăce foiă germană — a întrerupt cu cuvintele: „Ach, sprechen wir nicht von diesem Bubenstück; es ist nicht der Mühe werth davon zu reden” (Ah, să nu vorbim despre această faptă mișelășă; nu merită osteneța ce ți'o dai, vorbind de ea). — Tot „Hamburger Nachrichten” publică și o altă declarațiune a Majestății Sale. Anume, când Banffy a întrebat pe monarh, că pôte ore să ia în buget suma de 100,000 fl. destinată pentru cumpărarea scrisorilor rămase după Ludovic Kossuth, monarhul s'a răspuns: „Caută

și te îngrijesce, ca să nu se facă mare sgomot cu afacerea acesta și ca guvernul meu să nu ajungă în situațiunea de-a sări în apărarea unei subvențiuni, a cărei cestiuie s'ar pôte întrebuița ast-fel, încât legalitatea procedurii guvernului să pôtă fi atacată cu succes”.

CRONICA POLITICĂ.

— 10 (22) Aprilie.

Diarul rusesc „Novoje Vremja” vorbind despre alegerea lui Francisc Kossuth ca deputat în cercul Tapolca, dăce următoarele: „Numele lui Francisc Kossuth și vorbirile lui ținute cu câte-va luni mai înainte în diferitele părți ale Ungariei, caracterizează alegerea lui ca o ofensă personală contra monarhului și dovedesc tot-odată, cât de puțin populară este în Ungaria reforma, pe care a inițiat-o Wekerle și la care ține și următorul lui, br. Bánffy. Probabil, că acum coróna va fi mai puțin aplecată să sprijinească primirea acelor proiecte bisericești-politice, pe cari încă nu le-a primit camera magnaților, și ale căror aderenți și în camera deputaților se tot micșorează. Ce se ține personal de Francisc Kossuth, încă nu se pôte soi, că ce rol va duce el ca membru al partidei opozițiionale maghiare. Cum dovedesce și esemplul lui Menotti Garibaldi, un nume de valoare încă nu ajunge, ca cine-va să se pună în fruntea unei partide. Chiar și Maghiarii cei mai estremi-sci, că programul lui Ludovic Kossuth nu se pôte realiza”.

O scire telegrafică din Londra spune, că Papa a adresat către poporul englez o epistolă apostolică, ce s'a publicat zilele acestea. După o lungă introducere, Papa face apel la poporul englez, ca să se reîntoacă în sinul bisericii romane. El spune, că deja pe timpul când era nunciul în Bruxela, s'a gândit la realizarea acestei mărețe idei. Amintesce apoi despre interesul cu care urmăresce cestiuunile sociale din Anglia și accentuează sentimentele religioșe ale Englesilor, cari se manifestă mai ales în repaosul de Duminecă. Nu peste mult, continuă Papa, voi sta înaintea scaunului celui mai înalt judecător și mi-ar plăce decât ni-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Despre starea a priori a sistemului nostru solar.

(Fine).

Aceste planete, ce s'au format prin condensarea părților vecine ale unui strat al atmosferei soarelui, cuprindeau la început un spațiu cu mult mai mare. Fiind încă destul de înaltă temperatura, ce provenia din interiorul lor, și care apoi pe încetul răcindu-se, după cum am vedat mai sus, la atmosfera soarelui, s'a format un sâmbure condensat (tare) cuprins de un invăliș de vapori, unde apoi răcirea stratelor esterne ale atmosferei acestor planete au format sateliți, trabanți, în același mod, după cum am arătat mai sus la planete, cari s'au format din atmosfera soarelui.

Pe timpul despărțirii, distribuirii stratelor, cari pe încetul se răciră, masa internă a soarelui împinse masa din care s'au format stratele, în urma rotațiunii lui spre equator, și așa s'a născut fenomenul sus arătat, adică înclinațiunea planetelor spre equatorul solar, și care înclinațiune tocmai

în urma atracțiunii și repulsiunii la toate planetele este foarte mică.

Décă învălitorea sferică, în forma unei fluidități aprôpe răcită din jurul masei soarelui, déră de o temperatură încă destul înaltă, în urma rotațiunii soarelui în mod uniform s'a înclinat spre equatorul solar, fără ca în unele elemente, pariți, strate, să se despartă, și decât încă și conglomeratiunea masei acestor elemente, — straturî — se mișcă în jurul sâmburelui solar cu-o uniformitate, regularitate, foarte liniștită: așa trebuie să se nască în jurul sâmburelui acestuia un inel, fluid, ér mai târziu în urma răcirii continue să devină solidă. Uniformitatea, regularitatea, ce este de lipsă la formarea unui astfel de inel, este un ce foarte rar, și în întreg sistemul chiar numai un singur cas avem, și acesta este cunoscutul inel din jurul lui Saturnus. În ce mai multe cazuri inelul acesta crepă în mai multe părți, cari apoi se mișcă ca trabanți în jurul planetei principale. Décă într'adevăr, această regularitate s'ar fi observat din partea naturei la formarea sistemului solar, atunci planetele, în urma diferitelor puteri, ce lucră asupra lor, ar fi

trebuit să ajungă în equatorul solar, și tot astfel trabanții în equatorul planetei principale, și drumurile lor ar fi fost atunci linii de cerc. Ori-ce conturbare a acestei regularități, ar fi adus și va aduce schimbări în înclinațiune, excentricitatea drumurilor, și nici când aceste conturbațiuni nu au fost atât de mari de-a depărta vre-un element din starea lui originală prea mult; din care cauză și înclinațiunea excentricitatea) aprôpe a tuturor drumurilor planetelor sunt băgate între nisce limite foarte mici. Despre cele spuse mai sus ne putem ușor convinge pe cale experimentală.

Décă vom umplé un vas cu o amestecătură de apă și alcool, și vom turna în acesta o cantitate ore-care de unt-de-lemn care să aibă aceeași densitate cu amestecătura, atunci untul de lemn, va fi o masă liberă de gravitațiune, seu cu alte cuvinte, gravitațiunea nu va influința asupra lui, și astfel untul de lemn va primi o formă liberă de ori-ce putere esternă; și anume forma sferică, de-orece asupra lui lucră chiar numai puterea moleculară, ceea ce a existat și a priori, la sistemul solar. Décă vom conduce în vasul acesta o axă verti-

cală, care la un loc să fiă proveșută cu un disc micuț al cărui centru să cadă în centrul globului de unt de lemn, și acum, punând axa în rotațiune, vom aduce globul de unt de lemn în rotațiune, atunci globul întâi începe a se turti la poli și se va inclina spre equator.

Cu ajutorul acestui experiment vedem în mic, ceea ce natura a produs în mare. Forma sferică s'a format în urma puterii moleculare seu a cohesiunii, la untul de lemn, la sistemul solar în urma gravitațiunii; rezultatele sunt însă analoșe, ba mai mult, chiar aceleași. Cu cât numărul rotațiunii crește, cu atâta turtirea la poli devine mai mare. Făcând 2 seu 3 rotațiuni pe secundă, turtirea își ajunge maximul. Masa apoi devine jos și sus la axă scobită (găurită) lăindu-se tot mai mult în direcțiune horisontală; în fine se desface masa de unt de lemn de disculeț, și formeză un inel pe deplin regulat. La început acest inel stă în legătură cu disculețul, prin o membră foarte fină. Décă acum ținem discul fix, atunci această membrană se rupe, și inelul devine liber. Aducem acum un alt disc și mai micuț, și începem a învêrți de axă; astfel se

suințele mele spre unire ar fi încoronate baremi în parte cu succes.

Foia unghurească „Magyar Hirnap”, care până mai ieri alaltăieri observa o atitudine prietinoasă față de ministrul Bánffy, scrie în numărul său mai nou un articol sub titlul „Invingeri naționale”, în care își bate joc de el. E mare noroc pe Unguri, dice organul lui Horváth, că avem un om atât de providențial, care împarte numai daruri pentru „copiii” săi. De câte ori merge la Viena, se reîntorce cu câte-o învingere națională. Dacă bine ne dăm seamă atunci ni-se pare, că curtea maghiară a stat și până acum sub Exelența Sa d-l Hohenlohe. Apoi oăltoriile monsignorelui Agliardi, ne vor costa cel puțin patru milioane. De unde să mai luăm apoi milioane, ca să ne facem vrednici a ne pune curtea sub prințul Hohenlohe? Dér slavă Domnului: curtea maghiară e numai vis și nu realitate. Inse — continuă „Magyar Hirnap” — nu vrem să facem imputări lui Bánffy. Blăstemat cel ce face mai mult, decât poate, ér dela Bánffy nu putem aștepta mai mult... S-tul Stefan, întemeiatorul statului, și-a întors privirea către Roma și naționalități, și o mii de ani nu sunt așa de mulți, ca politica națională maghiară să devieze dela această cale. Și mandatarul Papei umblă pe aici, ca să se facă adevărată politica națională maghiară, ér față cu maghiarimea păgână să ridice o partidă puternică, adevărată eterna Romă și naționalități de multe și diverse limbi... — Acesta l supără mult pe „Magyar Hirnap”.

Înmormântarea Mitropolitului

Dr. Silvestru Morariu-Andrievič.

Cernăuți, 18 April 1895.

(Raportu specialu alu „Gaz. Trans.”)

Căți Mitropoliți au murit, s'au îngropat cum au și trăit. S'a căutat adevărat de ai înmormânta mai curând, ca să li-se stergă suvenirea. Nu așa însă a fost și înmormântarea Arhiepiscopului Dr. Silvestru Morariu-Andrievič. Mai iute decât vederea fulgerului s'a lătit vestea despre mórtea acestui mare prelat și din toate colțurile țării, ba și despre hotare, chiar ca apostolii dela patru colțuri ale lumii, veniră să-l înmormenteze pe acela, care a fost prea mare de-a intra în cripta din cimitirul Horecea.

Marți, 16 Aprilie, venise deja atâta lume, încât stradele Cernăuților erau prea strimte, și ferice era acela, care putea ajunge în sala de marmoră, în sala cea mare sinodală de a-l vedé, cum sta fără grai și suflare acela, de care se temeau și dușmanii lui.

Miercuri, 17 Aprilie, la orele 12 ușile salei sinodale s'au închis din cauza prea mării năvăliri și la 3 ore p. m. venise pre-

ședintele țării, contele Goess, cu consilierii Stroner și Pompe, reprezentanții riturilor străine, toți funcționarii, corporațiunile și preoțimea Cernăuților, având de proistos pe vicarul general și totodată și administratorul Archidiecesei, arhimandritul Arcadie Ciupercovič, cari începuseră prohodul. Mii de glasuri nădușite, acompaniate de plâns și suspine, se aușiau în sală, și ele erau răsunate de mii și mii de glasuri jalnice, ce se aușiau din curtea residenței, dicând: „a murit fala noastră!”

Șese preoți ridicară apoi cosciugul reșosatului Mitropolit, să-l ducă la biserica seminarială, care-i în curtea residenței; pe drum s'au cetit trei evanghelii.

În mijlocul bisericii era un catafalc măret, pe care s'a pus cosciugul. Jelțul arhiepiscopal era învălit în flor negru. Aici din nou se făcuse îndatinatele ectenii, și preoțimea l'a priveghiat până 7 ore séra. Apoi urmă privegherea de nöpfe. Lumina luminărilor, mirosul de tămăia și glasul jalnic al preoților, își storceau lacrimi, și am văduț chiar pe unii, cari când trăia acest mare prelat îl contrariau, acuma vërsau lacrimi de pocăință. Tota nöpfea a ținut priveghierea, preoțimea și poporul adunat nu voia să se despartă de iubitul său Archiepăstor.

Trenurile aduceau cu greu mulțime nouă de jălitori. Era Joi, 18 Aprilie, atât amar de omen, încât nu mai încăpeau în spațioasa curte a residenței. Stradele erau ticsite de lume, ce nu mai putea merge, ci stătea ca scrâmbiile în butoi.

La orele 8 începú liturgia și la 10 prohodul. Rémase pe-afară preoțimea, care venise cu trenul de 10, — nu mai putea strébate. Tote ferestrele, balconele, gardurile, acoperemintele caselor erau acoperite cu lume. Fiă-care alerga înainte pe străđile, unde avea să mergă conductul, dér nicăiri nu afla un locușor, și așa trebuia să tot mergă până la cimitir, dér nici aici nu afla, ce voia.

După 12 ore șese teologi, alumnii seminarialii, ridicară cosciugul să-l ducă la carul funebra. — O, ce privileșce, câte lacrimi, când cosciugul părăsi curtea, mărețul edificiu pare că era trist, că pierde pe stăpânul, pierde pe acela, care-i era mai scump și rémase neconsolat, gândindu-se, cine va veni în locul lui.

Tote prăvăliile erau încuiate, felinările ardeau sub flor negru și conductul în pași micí trecú pe strada residenței, universității — piéta Ringului, — strada magistratului, — Transilvaniei, — ajunsse lângă Catedrala, care se re'noesce prin osêrdia acestui Mitropolit, și clopotul cel mare sună în o dógă — sunetul jalnic al morții. — Trece și apoi pe strada armenescă, rusescă și-și urmă drumul spre cimitir.

Așa i-a fost ultimul drum, a fost tot același drum, care-l făcea de-atâtea-ori mergând la Catedrală, ca să slujescă. Pe

acest drum s'au făcut 6 ectenii și s'au cetit 6 evanghelii, și adevă 1 în curtea residenței de adio, 2 la universitate, al căreia doctor de onóre a fost, 3 în piéta ringului, în fața edificiiului Magistratului orașenesc, al căruia membru a fost, 4 înainte Catedralei, la locul unde se pogoria din cupeul său și-l îmbrăca în mantia arhierescă, 5 în crucea străđii Iosif, unde are o casă de când era consilier consistorial, 6 pe strada rusescă. Alumnii seminarialii îi duceau insigniile arhiepiscopesci.

În biserica seminarială predică Dr. Saghin în limba română, la cimitir Ivan Procopovič în limba rusescă și președintele „Concordiei” Dr. I. Zotta. La orele 5 p. m. s'au isprăvit tôte, pământul rece a cuprins pe acela, care în ideile lui era necuprins și pentru care trebuia o țără mai mare, decât Bucovina, ca să simță activitatea lui și să-i recunoscă, ce bărbat a avú — dér nu l'au știut pe deplin prețui.

Erau óspeți și din România, ca bătrânul arhieru Aramescu, care studiase teologia în Cernăuți; erau boeri, breslași, ér nația sërmana, ea era îmbrăcată în pitorescul ei costum național, jălindu-l fără fățări; ea era câtă frunză și érbă, când codrul își schimbă fața. Era de față și rabinul Cernăuților, ba erau rabinii din țără, cari toți îl stimau pe bătrânul Silvestru, care acu căți-va ani îl petrecú pe rabinul Cernăuților Igel și de-atuncia a rémas di-cala, că Silvestru a îngropat pe Dr. Igel, rabinul jidanilor.

Așa i-a fost înmormântarea, fiă-i țărina ușórá.

Călătorescu.

*

Correspondentul nostru din Bucovina ne trimite, privitor la ultimele momente ale Mitropolitului Silvestru, precum și la pregătirile de înmormântare următoarele amănunte cari, primindu-le numai Sâmbătă d. a., n'au mai putut intra în numărul de Duminecă:

Sâmbătă, 1 Aprilie, arhonul catedral Manase Nastasi mărturisí pe Eminentă Sa și Duminecă în ziua de Pasce se cuminecă. Dorința Mitropolitului era, să nu móră în ziua de Pasce, ca să nu strice sêrbătorile creștinilor.

Duminecă la orele 3 p. m. începú agonia. Consângenilor, cari plângeau, le díse: „lăsați-mé să mé odichnesc după lupta mea; mergeți de dormiți.” La orele 12 nöpfea întrebă pe un nepot al său câte a sunat. Apoi numeră: unul, două, trei, patru, cincí. — „Până la cincí ore mai am timp.” Și la cincí ore diminéta a murit. A presimțit chiar óra morții. Medicii Volcinschi, Onciul și Lazarus veghiau noști întregi la patul bolnavului.

Anunțuri despre mórtea lui s'au trimis din partea familiei, Consistorului, Academiei ortodoxe. Osémintele reșosatului s'au pus în marea sală sinodală, care-i de marmoră. Mercuri la 5/17 Aprilie orele 3 p. m., se vor duce cu procesia la biserica seminarială, la orele 7 vor începe vigiliile de nöpfe. Joi 6/18 Aprilie la orele 8 a. m.

se va face serviciul divin, și-apoi prohodul după rënduála din sêptemána luminată, după care se va duce cu mare pompă și procesiune de cătră totă preoțimea din arhidiesă la capela din cimitirul Horecea spre vecinică odichnă. Treptele spre sala sinodală sunt acoperite cu negru, catafaloul, pe care stă Eminentă sa în mitră și ornat este minunat împodobit și vrënd năvrënd te uple plânsul; la picóre un preot cântă a jale ectenia morților și echoul din vasta sală îi repetă jalnic cuvintele sale: Fața mortului este senină.

SCRIRILE PILEI.

— 10 (22) Aprilie.

Alte procese pentru „agitare”. Din Deva ni-se scrie, că locuitorul român Iuan Herlea al lui Ilie, nepotul bătrânului Nic. Herlea, încă e pus sub acușatiune pentru „agitare”. Actele în cauza acestui proces se află la tablă. Tot pentru „agitare” mai sunt în curgere la tribunalul din Deva încă câte-va procese. Cât pentru invetătorul Nicolae Trimbițoiu, despre care șoim, că a fost și el osiudit pentru „agitare” la un an de temniță, tabla reg. din Clușiu a modificatú această sentință, scărind pedépsa de un an, la două luni închisóre. Procuratura din Deva însă a apelat în contra acestei modificări a tablei. — Se vede, că șovinistii dela tribunalul și procuratura din Deva sunt ne'ntrecuți în fanatismul și „patriotismul” lor.

— o —

Slovaci braví. Din Szokolca se scrie, că preotul evangelic Quatikian a ținut în biserica evangelică slovacă o cuvântare în limba maghiară. Dér el abia și-a început cuvântarea și poporeni slovaci au început să-i dea lecția meritată, strigându-i indignați: „Nu ne trebuie predicatiú unghurească! Vorbesce slovacéscé! Nu suntem Unguri!” Rétăcitul preot maghiaron a încercat să-și continue vorbirea, însă poporeni l'au oprit strigându-i să se dea jos de pe amvon.

— o —

Un corespondent engles dispărut. Se șoie, că corespondentul diarului engles „Daily News”, d-l James Fitzgerald, cunoscut și publicului român din anul trecut, când umblase prin orașele și ținuturile mai de frunte din Ardél pentru de a studia poporul român, a dispărut înainte cu cât-va timp. Acum diarul „Frankfurter Zeitung” anunță din Belgrad, că ambasada englesă de acolo, făcând cercetările cele mai amănunțite asupra călătoriei publicistului engles, constată, că Fitzgerald a fost omorit în Armenia.

— o —

Nu-l află vrednic. „Fővárosi Lapok” este informată, că piedecile ivite contra numirei lui Rezey de episcopu la Lugos, s'au dovedit de neînălăturabile și că guvernul va fi silit să-și caute alt candidat.

produce, în amestecătura acésta de apă și alcohol, o rotațiune și cu ea o putere centrifugală, și tot de-odată și una centripetală, căci nici-odată putere centrifugală fără de cea petală nu există, și așa se nasce atracțiunea sistemului de unt de lemn spre centru.

Astfel născându-se aceste puteri, inelul de unt de lemn este împiedecat de ași lua forma sferică de mai înainte, să desparte în mai multe masse isolate, cari îndată primesc forma sferică. Tote aceste globurile de unt de lemn, încep a rota, a să mișca în direcțiunea, în care s'a mișcat inelul. De-órece inelul, în momentul despărțirii sale în mai multe elemente, avea o celeritate órecare, așa globurilele în urma puterii tangențiale său centripetale se nisuesc a se depărta de disc. Fiind-o discul rotéză, tôte aceste globurile trebuie să roteze în aceeași direcțiune în care rotéză și discul, așa că acestea se pot aseména ou planetele. Prin acest esperiment fizicul Plateau, dete o iconă viuă despre formarea și starea a priori a sistemului solar.

După cum am văduț, nici Kant, precum mai târziu nici Laplace, despre comeți nu amintesc nimica, de-órece ei îi con-

sidera de nisce parveniți, nu de locuitori străbuni ai sistemului solar, ci ca pe unii de aceia, cari acum vin în sinul sistemului solar și acum să și duc în univers mai departe, de unde au venit. După cum am văduț din hypotesa lui Kant-Laplace urméză, că starea a priori a sistemului solar, a fost o materie fluidă, ceea ce este fórte posibil. Laplace nu a pornit în esplicarea sa dela formarea sórelui, ci a planetelor, în timp ce Kant a luat și sórele în considerare precum și formarea lui.

Reasumând cele espuse mai sus avem: A priori a fost massa sistemului solar de-ó temperatură fórte înaltă, în un stadiu de formă de vapori, aburi fórte fini — materia — îmbrăsciată într'uu spațiu, ce se estindea peste drumurile planetelor și ale lui Neptunus încă fórte încolo. În urma atracțiunii s'a format în „Materiă” un sêmbure mai condensat, adevă embrionul sórelui. Acest sêmbure dimpreună cu învălítórea lui de vapori, în urma unei puteri începú a rota în jurul axei sale; în urma puterii centrifugale, învălítórea primi o formă turtită. La Laplace apare rotațiunea, ca ceva dat, pe când Kant se nisuesce a-o presenta ca o urmare necesară a atracțiunii și repulsiunii

substanței. După cum s'a format prin condensatiune sórele în Materia, a priori, așa s'a format după Kant, mai târziu, în jurul unor centre de atracțiune, grămădiri de masse, cari apoi se desfăcură și începú a rota în aceeași direcțiune în jurul sêmburelui sórelui. Laplace amintesce, că în urma réceirei succesive prin radiatiune a trebuit, ca învălítórea cel turtit de vapori să se contragă, și astfel s'au desfăcut în planul equatorial în nisce zone în formă de inel, și din cari apoi s'au format planetele la marginea învălítórei actual al sórelui.

Așa se esplică, că tôte planetele rotează în aceeași direcțiune în jurul sórelui, și că drumurile lor sunt aprópe linii de cerc și fórte puțin înclinate spre equatorul solar. Că drumurile lor nu sunt linii de cerc după Kant constă în aceea, că la despărțirea elementelor fiă-care a primit celeritate mai mare său mai mică, după cum au ajuns mai departe său mai aprópe de sóre, și astfel și puterea tangențială nu primesc o mărime esactă, ci variată și la formarea unei linii de cerc avem lipsă de putere tangențială esactă. Prisusul de putere al acelora, cari stau mai aprópe de sóre său mai departe, eserțiteză asupra elemen-

tului și nasce rotațiunea în jurul axei sale care la tôte este în una și aceeași direcțiune și adevă în direcțiunea mișcării anuale. Apoi, că drumurile planetelor nu se află în un plan, acésta este ușor de esplicat, fiindcă „Materia” cuprindea spațiu și ca atare fiă-care element s'a aședat unde i-a convenit mai bine.

După cum s'au desvoltat planetele, așa s'au desvoltat și trabanții; avem și un inel, care nu este alta, decât ceea ce este Luna noastră pământului, așa și acesta lui Saiurons. Kant spune apoi, că comeții s'ar fi format din cele mai fine și mai ușóre părți ale Materiei în cele mai înalte regiuni ale universului.*)

Deși sciințele esacte adí au înaintat fórte departe, cu tôte acestea cele espuse mai sus rămân și vor rămân tot-déuna nu-

*) Mai pe larg despre cele espuse aci se póte afla în: „Immanuel Kant, Allgemeine Naturgeschichte und Theorie des Himmels”, apoi în Laplace: Darstellung des Welt-systems (Esposition du système du monde), cari imi serviră de isvóre la acest studiu, apoi mai puțin și în: „Nicolaus Copernicus, de revolutionibus orbium coelestium” „Möbius, Dalton, Wollaston și Newton.

Gödrî în cercetare disciplinară. „Dreptății“ i-se comunică din Olușiu, că s'a introdus cercetare disciplinară contra vestimentului jude instructor din Sibiu, *Gödrî Sándor*. Causa se află la tabla regescă din Olușiu, unde e fixată ziua de pertractare pe 27 Aprilie n.

—o—

Bastimentele române, cari vor reprezenta România la serbările de la Kiel au plecat: „Mircea“, acum patru zile, și „Elisabeta“ alaltă-eri — și „Timpul“ de Duminecă. Șalupele și două canoniere au petrecut pe „Elisabeta“ până la Sulina. Bastimentul „Elisabeta“ are un echipaj de 250 de oameni, și Mircea de 80. Comandantul lor este, după cum am spus deja, d. colonel Urseanu. Călătoria aceasta va dura aproape patru luni de zile.

—o—

Fabrica de bere Bragadiru. — D-nul D. Bragadiru cunoscutul industrial român, a dotat România cu un nou monument industrial, anume cu o mare clădire pentru fabricațiunea berei și a înzestrat-o cu instalațiunile cele mai perfecționate și cele mai noue. Inaugurarea acestei mari întreprinderi s'a făcut Duminecă 9 (21) Aprilie 1895. La această inaugurare fu invitată totă presa română a lua parte.

—o—

Diare socialiste confiscate. In contra diarelor socialiste „Szabók Szaklapja“, „Asztalos Szaklapja“ și „Czipész“ s'a pornit procedura judecătorească de presă, de ore-ce numitele diare au publicat articoli politici fără de-a depune cautiunea prescriasă. Afară de acesta i s'a intentat diarul „Asztalos Szaklapja“ și un proces pentru agitare contra claselor sociale.

—o—

Un rămășag îngrozitor se anunță din comuna Kaba. Intre păhare adecă se rămășag feciorul Emeric Püspök cu mai mulți consoți de ai săi, pe 10 litre de vin, că el se va culca între șinele liniei ferate, și trenul va trece peste el, fără de a-i cauza nimica. După-ce toți se învoiră la rămășag, merseră la calea ferată, Püspök se aședă în cufundătura dintre șine și trenul trecu peste el, fără de al atinge. Este acuma întrebare, că ore judecătorii vor lăsa în tratăta faptul acesta aproape de nebunie?

—o—

Societatea în comandită pentru industria de lemne Meșian, Guttman & C-nie. Cetim în „Curierul financiar“ următoarele: Sub această firmă s'a constituit la Rimnicu-Vâlcea o societate în comandită cu un capital de 300,000 franci pentru exploatarea negoțului cu lemne și păduri. Contractul de tovarășia are o durată de 30 de ani, și întinderea pădurii adusă ca sport de d. Meșian are 20,000 jugere. Cu partea tehnică a exploatarei pădurilor și cu cea privitoare la afacerile comerțului este însărcinat d. Guttman. Administrația, compta-

bilitatea și corespondența sunt rezervate d-lui Ferdinand Neufeld. La câștigul său la paguba anuală d. Guttman participă cu o treime, d. Meșian cu o treime, și d-nii Iacob Haas și Ludovig Deutsch, împreună cu o treime. D. Meșian va primi de la Societate, ca chirie, pentru fiă-care metru cub de lemne din pădurile cedate Societății de d-sa, ca aport, câte jumătate de grâne în interval de 10 ani, și câte un franc de metru cub. în intervalul restului duratei contractului.

—o—

Din Rusia. In 19 Aprilie a fost adunarea generală a societății slave de binefacere; printre asistenți se aflau mitropolitul din Petersburg cu vicarii săi, ministrul Serbiei, generalul Kirejew și Komaroff, redactorul ziarului „Swiet“. — După diarul „Birschewya Wiedomosti“, consiliul imperiului a aprobat în unanimitate proiectul, care autorizază pe ministrul de finanțe să încheie ori-ce tranzacțiuni financiare în aur. D. Witte a rostit un discurs, demonstrând marea însemnătate a acestei măsuri, care este primul pas către întrebuițarea monedei în bani în comerțul Rusiei.

—o—

Sinucidere pentru Țarewna. Din Petersburg se depeșază o șire foarte tragică. Unul dintre ofierii tineri ai gardei imperiale s'a inamorat de mörte în Țarewna. Nefericitul s'a ținut timp lung în ascuns patima sa, care în urmă îl duse la peire. Înainte cu câte-va zile el hotărî a se pușca cu revolverul. Din epistola rămasă după el pentru mamă-sa, s'a constatat, că el s'a sinucis din cauza iubirei, ce-o simțea pentru tinera împărătesă a Rusiei.

—o—

Ouă rusesce pe piețele noastre. O fôia de specialitate ungerescă spune, că de când s'a încheiat cu Rusia convențiunea comercială, mai că nu este lună, în care să nu se aducă pe piețele Ungariei câte 15—18 mii măji metrice de ouă rusesce. Din Ianuarie și până în Novembre anul trecut s'au adus din Rusia la noi 188,782 măji metrice de ouă, în preț de 4,719,550 fl. În același timp s'au exportat de la noi în streinătate, și mai ales în Germania, 841,577 măji metrice, în preț de 34,083,869 fl. In 1893 importul ouălor a fost numai de 9304 măji metrice, și exportul 619,615 măji metrice; exportul așa-dără s'a ridicat cu peste două sute de mii măji metrice, în valoare de 12 milioane fl., ceea ce numai spre încurajare poate servi celor ce se ocupă cu economia de paseri (galițe). Cu toate acestea e temere, că decă va continua importul de ouă rusesce în măsura crescândă de până acum, ele pot să facă concurență mare ouălor noastre, la care cas se speră, că nu va întârziua luarea măsurilor necesare pentru împedecarea unei asemenea concurențe păgubitoare.

China și Japonia.

Diaryl engles „Times“ anunță din Peking, că Chinezii au acceptat toate pretenșiunile Japoniei, privitoare la încheierea păcii, afară de punctul ca capitala Chinei Peking, se devină un port de mare deschis. Dealt-cum porturile pretinse de Japonia sunt următoarele: Schan-Tou, Hai-Fung-Fu, Peking, Jao-King și Ku-Tschu.

Tot acel diar anunță, că zilele din urmă Chinezii s'au purtat în mod foarte provocător față cu streinii.

Diarele germane „Nord Allg. Zeitung“ și „Kölnische Zeit.“ dic, că guvernul german deja în Martie a recomandat guvernului japonez, să fiă mai puțin prentensiv în ce privește condițiunile de pace, deoarece puterile europene nu vor permite, ca China să abdică la așa mult teritor, cât pretinde Japonia.

Agentia rusescă din Petersburg dice, că cabinetele marilor puteri europene știu, cum-că Rusia nu poate aproba convențiunea încheiată la Simonoseki, și că ea va trebui să pășească în acțiune pentru scutirea intereselor sale.

Întregă presa rusescă e neliniștită din cauza anexărilor teritoriale din partea Japoniei. Astfel „Nowoje Wremja“ dice, că

Rusia nu poate suferi o renunțare la teritoriul situat în Nord dela sinul Petschili. Japonia se îndestulă cu ori-ce teritor din Sudul Chinei, și Nordul se lase în pace. „Nowosty“ pretinde un congres al marilor puteri. „Swiet“ cere, ca compensațiune, anexarea Mandjuriei și a unei părți din Coreea, cu portul Lassarew, din partea Rusiei.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 22 Aprilie. Nunciul papal Agliardi primi erî o deputațiune a societății „Stefan“ sub conducerea contelui Ferdinand Zichy. La alocațiunea acestuia, nunciul răspunse într-o vorbire mai lungă, îndemnându-l pe Zichy la continuarea activității sale și dorindu-i să fiă folositor bisericii și patriei sale. Apoi dișe, că creștinismul face pe om să nu uite, că e om și că, pe lângă activitatea sa spre a câștiga mântuirea vecinică sufletescă, trebuie să lucre și pentru binele patriei; și decă se nasc diferințe de păreri, ceea ce nu se poate încungiura, atunci dreptatea și iubirea împrumutată va arăta totdeuna calea spre buna înțelegere.

Budapesta, 22 Aprilie. Servitorul Andrei Tököli își sugrumă erî soția, deoarece acesta nu-i putu naște copiii sănătoși. Tököli a fost deținut.

Viena, 22 Aprilie. Cărămidarii de pe așa numitul „Wiener berg“ hotărî să rămână în grevă.

Viena, 22 Aprilie. La alegerea comitetului gremiului comercial învinse lista creștinilor socialiști față cu social-democrații. După actul de alegere se născu pe piața Rathhausului între amândouă partidele un atac vehement, cu care ocaziune multe persoane au fost rănite. Poliția împrăștiă pe turbulenți. 12 persoane au fost arestate.

Laibach, 22 Aprilie. Eri s'era din nou s'a simțit un puternic cutremur de pământ, după cari în decursul nopții urmară două cutremure mai mici.

Chalon sur Marne, 22 Aprilie. Institutele croitorilor și ale măsărilor au ars până la pământ. Paguba trece peste un milion.

Literatură.

Biblioteca pentru toți. — Aimé Martin dicea: „Educația națională trebuie întemeiată pe studiul genilor mari, cari au luminat lumea“, și la aceste cuvinte m'am gândit când m'am hotărît, să editez „Biblioteca pentru toți“, în care vor apăre pe rând operele cele mai însemnate ale genurilor și talentelor celor mai mari streine și române.

Interesul acestei biblioteci stă prin urmare în aceea, că va fi foarte variată, căci va publica opere literare, lucrări științifice, lucrări asupra artelor, industriei, etc., îmbrățișând astfel toate ramurile producției omenescă, și mai cu seamă în aceea, că, cu toate cheltuielile ce vor cere căutarea, traducerea, scrierea acestor opere, volumașele ei de 112 pagini, fiă-care tipărit bine cu literă nouă, alasă și cetăț, pe o hârtie frumoasă, nu vor costa decât prețul de 30 de bani.

Și țin'a Bibliotecii pentru toți, ca publicație, și ținta ce am avut de a o vinde eftin, este ca să dăm mai cu seamă tinerimii mijlocul de a se instrui și de a se desvârși începutul de cultură prin cetiri morale, bune, care să ridice inima, să o entusiasmeze pentru ce e mare și frumos.

In această bibliotecă nu vor intra cu nici un preț nici una din operele autorilor, cari caută a porni inimile tinere către un pesimism vinovat, a strica caracterele în loc de a le împuternici, a bate joc de aventurile nobile ale inimii, în loc de a le încuraja din toate puterile.

Am pus această „Bibliotecă pentru toți“ sub direcția literară a Domnului Dumitru Stăncescu, încredințat, că nu 'i va lipsi nici știința și gustul alegerei, nici puțința de a traduce într-o adevărată limbă românească.

Cel d'intăiu volum, care a apărut, este: *Povești alese*, de celebrul scriitor Andersen, necunoscut aproape la noi, der care a făcut și face deliciile tuturor cetitorilor națiunilor celor mai civilizate, cari cu toate l-au tradus.

Volumul al doilea apărut până acum este: *Păsările noastre și legendele lor*, de S. Fl. Marian, membru al Academiei române. Această lucrare unescă știința cu interesul cel mai mare și are în același timp darul de a fi una dintre cetirile cele mai plăcute. Costă fiă-care câte 30 bani (15) cr. — Carol Müller, librar-editor în Bucuresci (Calea Victoriei 53.)

In Institutul de editură *Ralian și Ignat Samitca* din Craiova a apărut: *Novelle țărănesce și Noi căsătorii*, comedie în 2 acte, — precedate de portretul autorului și de un studiu critic asupra operei sale, de Georg Brandes, traduse de I. Hussar. Prețul 30 bani (15 cr.)

DIVERSE.

Cinci milioane pentru un mormânt. Cât de mare e câte-odată deșertăciunea omenescă, cât de mult egoismul pervertesc simțământul omenesc, se va vedea din povestirea faptului, ce va urma. De curând în cimitirul Winchester din Massachusset s'a terminat un monument pe mormântul unui bogătaș american, care a lăsat averea sa de 5 milioane franci dispunând, ca într'ăgă această avere să servescă la facerea mormântului său și a monumentului de mormânt. Acest monument, după spusele diarelor americane, întrece toate monumentele de acest fel, cari s'au vădit vre-odată în lumea veche și modernă. Acest mormânt aparține cadavrului unui ore-care bogătaș Francis Hillier și a fost ridicat sub conducerea soției sale. Mormântul său a fost transformat într'un magnic palat al morții, palat care nu costă mai puțin decât două și jumătate milioane lei. Sicriul sculptat în care zace cadavrul lui Hillier nu costă mai puțin de 250 mii lei. Un sicriu analog și de același preț, stă alături așteptând cadavrul d-nei Hillier. Mausoleul având o lungime de 100 picioare, lărgime de 60, și înălțimea de 75, e coronat de un dom asemenea cu acele a moscheelor orientale și fațada e făcută în stil gotic. Un capitol masiv de aramă, cântărind 20 de tone, e de jurîmprejurul edificiului, având la cele 4 colțuri figuri masive tot de aramă. Ușa principală are o înălțime de 36 picioare. Toate ușile sunt de fier lucrat și cu ornamente de aramă. Mânerele dela uși sunt toate de aur masiv și fiă-care mâner cântărește 4 livre. Lampa cea mare, care arde în mansoleu costă 50 mii lei. Un păditor de nopțe va veghia înăuntru pentru-ca nu cumva cadavrul lui Hillier să fie deposedat de aceste bogății, de care a crezut să nu se despartă nici atunci, când nu-i vor mai fi de nici un folos.

Scrinul lui Bismack. In biroul receptorului din Versailles se află un scrin de lemn ordinar alb, care în anul 1871, pe timpul resbelului franco-teutonic, a fost folosit de contele Bismark. Scrinul conține 27 despărțeminte, deasupra cărora se află scrise în ordine una după alta următoarele titule: Austria; Orient; Cestiuni sanitare, convențiunea dela Geneva; Pușcarea asupra parlamentarilor; Resbel, capitulare, Benedetti; Proclamațiuni, teritorii ocupate; Prinsooneri, împrumuturi franceze; Convențiunea II; Împăratul; Interna; Militaria; 40; Fr. corespondență, Reichstag, camere; Mannovera, socialdemocrați, despăgubiri, corăbii, neutralitate; Ofierii streini, diariști, acte cucerite; Verpr. Paris, Conseils Generaux; Convențiuni; Resbel; Luxemburg, Anglia, America, Svedia; Poliția, silvicultură, contribuțiuni, preoți, herghelii, funcționari la justiția. In fine urmăză câte-va titule, cari fiind scrise cu cerusa, s'au șters, și nu se pot descifra bine.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

mai o simplă hypotesă, și nici-odată ceva sigur, ceva constant. „Materia“, „puterea“, a priori nici când nu va fi în stare omniamea se-o cunoască, și înrtăgea știință, fiă ea astrominiă, fizică, matematică, filosofică, metafizică etc., în zadar se va înceroa să esplice aceste lucruri, căci în tot-deuna va da peste piedeci și va afla porța adevărului închisă înaintea lor. Ori și cât am voi lucrurile a priori, nici odată nu vom fi în stare a le esplica, și tot-deuna știința genurilor, va licuri numai, și nu va lumina nici odată înaintea lucrurilor a priori.

La fiă-care pas ni-se va prezenta puterea deității, înaintea căreia, ori și ce știință încetăză de a mai funcționa, și de câte ori vom esplica aceste lucruri, vom fi siliți a vedea și a ne pētrunde de puterea lui Dumnezeu, și vom trebui să exclamăm cu Isaia (40, 26):

„Ridicați în sus ochii voștri și vedeți cine a creat toate acestea!“

Jordan Popovici,
stud. philos.

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Aprilie 1895.

Panote rom. Cump.	9.65	Vënd.	9.67
Argint român. Cump.	9.60	Vënd.	9.64
Napoleon-d'or Cump.	9.70	Vënd.	—
Galbeni Cump.	5.75	Vënd.	—
Ruble rusești Cump.	—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	59.20	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	—	Vënd.	—
S. ris. fonc. Albina 5%	—	Vënd.	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.35
Renta de corone ung. 4%	99.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	104.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.50
Bonuri rurale ungare 4%	98.75
Bonuri rurale croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii.	162.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	151.—
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.80
Renta de aur austr.	123.75
Losuri din 1860.	159.—
Acții de ale Băncii austro-ungară.	1086.—
A. și de ale Băncii ung. de credit.	458.—
A. și de ale Băncii austr. de credit.	395.—
Napoleonori.	9.72
Mărci imperiale germane.	59.85
London vista.	122.55
Paris vista.	—
Rente de corone austr. 4%	101.55
Note italiene.	—

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrise, administrației. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea
„Gazeta Transilvaniei.“

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1895 st. v.

s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șese luni	4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Se caută

pentru Brașov un guvernator (Erzieher) serios, român, sciind și limba germană, care să dea instrucție de clasă pentru elevii de doi băieți, și să supravegheze educațiunea lor. Condițiune, ca să locuiească în casă.

A se adresa la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

6851-2

TIPOGRAFIA**A. Mureșianu**

Brașov, Tèrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putea executa ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulari, Scrisori.
Couvercle, în toată mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biroul tipografiei, Brașov Tèrgul Inului Nr. 30, etajul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

3 Trageri la sorți deja în 1, 6, și 13 Mai.

Recomandăm următoarele grupe cu câștiguri principale foarte mari:

527 trageri cu câștig princ. fl. 8,150,000 în timpul duratei losurilor.

585 trageri cu câștig princ. fl. 12,300,000 în timpul duratei losurilor

Los Italianesc crucea roșie
„ serbesc mon. tunurilor
„ Jó sziv
„ Dombau

Boden-los adeverință de câștig III emis.
Los Italianesc crucea roșie
„ serb. mon. tutun.
„ Jó sziv

tote 4 losuri plătibile în 26 rate lunare à fl. 1.50

tote 4 losuri plătibile în 35 rate lunare à fl. 2

Indată după plățirea ratei dinții cu drept la câștigul — Fie-care los trebuie odată să iasă la sorți — Lista tragerilor gratis și franco.

Indată după plățirea ratei dinții cu drept la câștigul — Fie-care los trebuie odată să iasă la sorți — Lista tragerilor gratis și franco.

Fondată 1867.

Casa de schimb WERNER & C-je
Viena, I. Wipplingerstrasse 39.

Comande din provincie se efectuează imediat. — Rata primă se plătește cu mandat postal, ér' celelalte rate libere de porto, prin asignații.

686.1-3

Orele de casă dela 8—1.

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

„ALBINA“
INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMI
FILIALA BRAȘOVU

Cec-Conto
la postă
Nr. 505.

primesce depuneri spre fructificare pe lângă 4 1/2% netto, solvind însași darea de interese;

scotează polițe comerciale cu 5 1/2%;

acordă împrumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6%;

deschide credite în cont corrent sub cele mai avantajoase condițiuni;

acordă împrumuturi pe hârtii de valoare, monede, giuvaere și mărfuri cu 6%;

cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valoare indigene și străine, în special de cele românești;

reșcumpără fără nici o detrageră cupone, escomptează cupone înainte de scadență, și

cumpără cu cel mai mic preț cupone dela efecte române;

efectuează în modul cel mai culant încasări și plăți pe pietele din țară și străinătate,

esecută în comisiune ori-ce însărcinări de bancă sub cele mai ieftine condițiuni;

închiriază magazine și locuri libere de depou, pe teritoriul său strada Gării Nr. 45, care, situată nemijlocit lângă gara drumului de fier de stat, e legată prin șine proprii cu acesta și investită cu dreptul de vămuire și cântărire oficiasă prin organele drumului de fier de stat;

primesce în calitate sa ca reprezentantă principală a societății de asigurare EQUITABLE din New-York oferte pentru asigurări pe viață sub condițiuni favorabile, participare a acestei societăți.

Onorabilelor administrațiuni de fonduri și p. t. D-lor capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale

Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“

ale cărora cupone se reșcumpără semestrul fără nici o detrageră, și cari se află de vânzare în cursul zilei a bursei din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de corone. Comparând cursurile și produsul celorlalte efecte indigene, se poate susține cu tot dreptul, că

Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%

sunt și relativ cele mai ieftine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelor „Albina“ e garantată prin valoarea cel puțin întreită a ipotecelor pe baza cărora se esmit, prin fondul special de asigurare a scrisurilor fonciare care e de fl. 200 000 și în fine prin totalitatea ori și cărei alte averi a institutului.

20 - *

Orele de casă dela 8—1.**Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.**

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute seara.
Tr. exp. Român: 5 ore 07 m. dimineața.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute seara.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute seara.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 m. seara.

3. Dela Zărnești la Brașov:

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineața.
Trenul mixt: 1 ora 44 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. seara.

Plecarea trenurilor din Brașov:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. seara.
Tr. expr. Român: 10 ore 26 min. seara.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dimineața.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amiază.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dimineața.

3. Dela Brașov la Zărnești:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineața.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore 00 min. seara.